

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 1 lipca 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.10.2024.EL

Pani
Aldona Popardowska
Kierownik Dyrektor
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lubawce

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 20-22 maja 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu oraz Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 20 maja 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 20 maja 2024 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 20 maja 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręzonego Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce w dniu 17.06.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Aldona Popardowska zatrudniona na stanowisku p.o. Kierownika Ośrodka od 1.07.2018 r. do 31.12.2019 r., a następnie na stanowisku Kierownika Ośrodka od 1.01.2020 r. W okresie od 15.05.1990 r. do 30.06.2018 r. jednostką kierowała Pani Alina Lewandowska.

(dowód: akta kontroli, str. 35)

Burmistrz Lubawki upoważnił:

1. Panią Aldonę Popardowską – Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce na podstawie:
 - Upoważnienia nr BM.0052.74.2020 z dnia 2.01.2020 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych.
 - Upoważnienia nr BM.0052.64.2020 z dnia 2.01.2020 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji, przekazywania do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów), w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawnienia na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

- Upoważnienia nr BM.0052.14.2017 z dnia 15.05.2017 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Upoważnienia nr BM.0052.70.2020 z dnia 2.01.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach oraz wydawania decyzji, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

2. Agnieszkę Legutko – Zastępcę Kierownika Miejsko–Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.48.2023 z dnia 22.06.2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji, przekazywania do biur informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawnienia na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przetwarzania danych osobowych osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ich przedstawicieli ustawowych, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.47.2023 z dnia 22.06.2023 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych oraz przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz członków ich rodzin

3.

[REDACTED]

[REDACTED]

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.023.01.2019 z dnia 13.03.2019 r. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Upoważnienia nr BM.0052.17.2017 z dnia 15.05.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.122.2023 z dnia 23 listopada 2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych oraz przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.126.2023 z dnia 23 listopada 2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o jednorazowe świadczenie przewidziane przepisami tej ustawy oraz członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.123.2023 z dnia 23.11.2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biur informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawnienia na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przetwarzania danych osobowych osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ich przedstawicieli ustawowych, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.16.2019 z dnia 5.03.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych.
- Upoważnienia nr BM.0052.13.2019 z dnia 5.03.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Upoważnienia nr BM.0052.18.2019 z dnia 5.03.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów), w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawniania na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń

z funduszu alimentacyjnego.

5.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.121.2023 z dnia 23.11.2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych oraz przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.125.2023 z dnia 23.11.2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o jednorazowe świadczenie przewidziane przepisami tej ustawy oraz członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.124.2023 z dnia 23.11.2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biur informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawnienia na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przetwarzania danych osobowych osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ich przedstawicieli ustawowych, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.6.2019 z dnia 5.03.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w tych sprawach, przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28. ust. 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów), w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawniania na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Upoważnienia nr BM.0052.10.2019 z dnia 5.03.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych.

- Upoważnienia nr BM.0052.5.2019 z dnia 5.03.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

6.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.052.80.2020 z dnia 14.02.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

7.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.052.113.2021 z dnia 4.05.2021 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o jednorazowe świadczenie przewidziane przepisami tej ustawy oraz członków ich rodzin.

8.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.15.2017 r. z dnia 15.05.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

9.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.75.2018 z dnia 20.08.2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

10.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.16.017 r. z dnia 19.05.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet

w ciąży i rodzin „Za życiem”.

11.

na podstawie:

- Upoważnienia nr BM.0052.36.2023 z dnia 11.05.2023 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji, przekazywania do biur informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 (ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania z żądaniem ich uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ich ujawnienia na czas określony, prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przetwarzania danych osobowych osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ich przedstawicieli ustawowych, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.
- Upoważnienia nr BM.0052.41.2023 z dnia 25.05.2023 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych oraz przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz członków ich rodzin.

(dowód: akta kontroli, str.43-46)

W okresie objętym kontrolą Pani Alina Lewandowska, zatrudniona na stanowisku Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce do dnia 30.06.2018 r. nie posiadała upoważnienia do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w oparciu o ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani Alina Lewandowska, piastująca stanowisko Kierownika Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce do dnia 30.06.2018 r. nie była upoważniona do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w oparciu o ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ponieważ do tut. urzędu nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie wsparcia”.

(dowód: akta kontroli, str.53)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Alina Lewandowska – Kierownik MGOPS od 15.05.1990 r. do 30.06.2018 r.,
2. Aldona Popardowska – zatrudniona od dnia 11.08.2008 r, p.o. Kierownika MGOPS od dnia 01.07.2018 r. do dnia 31.12.2019 r., od 1.01.2020 r. Kierownik MGOPS,
3. ████████ – Specjalista ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – zatrudniona od dnia 1.08.2005 r. do 30.06.2023 r.
4. ████████ – podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – zatrudniona od dnia 2.01.2019 r. do nadal,
5. ████████ – starszy referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – zatrudniona od dnia 1.12.2018 r. do nadal,
6. ████████ – technik prac biurowych – zatrudniona od 21.03.2022 r. do 31.12.2023 r.
7. ████████ – pracownik socjalny – zatrudniona od 1.02.2018 r. do nadal.
8. ████████ – referent ds. biurowych - zatrudniona od 21.03.2016 r. do 30.11.2018 r.
9. ████████ – referent ds. administracyjno-biurowych – zatrudniona od 10.03.2016 r. do 31.12.2019 r.
10. ████████ – referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – zatrudniona od 19.04.2021 r. do 2.10.2021 r.
11. ████████ – referent ds. administracyjno-biurowych – zatrudniona od 1.08.2019 r. do 31.12.2019 r.

(dowód: akta kontroli, str.47)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2023 r., poz. 211).
9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – zwanej dalej k.p.a.
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 17).
11. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Aldona Popardowska – Kierownik MGOPS w Lubawce.

Informacje ogólne:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce został utworzony na mocy Uchwały nr XIII/59/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Lubawce z dnia 27 kwietnia 1990 roku.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą I/232/17 Rady Miejskiej w Lubawce z dnia 26 stycznia 2017 r. ze zmianami.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 1/2014 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce z dnia 12 lutego 2014 r.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 15/2020 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce z dnia 16 listopada 2020 r.

(dowód: akta kontroli, str.33)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Informacje o terminach składania wniosków Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce umieszcza:

- w ogłoszeniach lokalnych,*
- na tablicy ogłoszeń znajdującej się w Ośrodku,*
- stronie internetowej Ośrodka”.*

(dowód: akta kontroli, str. 37)

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce wypłaca świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w formie:

- gotówka,
- przelew bankowy,
- przekaz pocztowy.

(dowód: akta kontroli, str.39)

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce pracuje w godzinach:

Poniedziałek 7:00 - 16:00

Wtorek 7:00 - 15:00

Środa 7:00 - 15:00

Czwartek 7:00 - 15:00

Piątek 7:00 - 14:00

(dowód: akta kontroli, str.41)

Z informacji przekazanej przez Kierownika MGOPS w Lubawce wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń z ustawy „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str. 51)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 21.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do dnia kontroli do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce wpłynęło 150 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 19 wniosków. Do innych organów według właściwości nie przekazano żadnych wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 10 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce wypłacono 904 zasiłki rodzinne, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 235,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 646,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 23,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 699 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 3,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 29,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 64,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 20,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 28,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 51,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 85 (zł/zł),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 16,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 171,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 232.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 1 248 zasiłków pielęgnacyjnych, 460 świadczeń pielęgnacyjnych, 9 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 36 świadczeń rodzicielskich.

MGOPS w Lubawce w okresie od 1.11.2023 r. do dnia 20.05.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 1 733 175,41 zł.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 225 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 7 decyzji odmownych (w tym 2 decyzje częściowo odmawiające świadczeń). Od treści decyzji 6 wnioskodawców wniosło odwołania do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w 5 przypadkach uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę. W 1 przypadku uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.J.A. – 000076/DZR/12/2023 z dnia 12.12.2013 r. ze zm.
- 2.J.B. – 000073/DZR/12/2023 dnia 12.12.2023 r.
- 3.A.Z. – 000136/DZR/04/2024 z dnia 3.04.2024 r.
- 4.A.M. – 000145/DZR/04/2024 z dnia 23.04.2024 r.
- 5.P.Ś. – 000058/DZR/12/2023 z dnia 5.12.2023 r.
- 6.M.S. – 000143/DJZ/04/2024 z dnia 17.04.2024 r.
- 7.J.Ł. – 000094/DZR/12/2023 z dnia 21.12.2023 r.
- 8.M.D. – 000095/DSR/12/2023 a dnia 2.12.2023 r. ze zm.
- 9.A.Sz. – 000030/DSP/11/2023 z dnia 14.11.2023 r. ze zm.
- 10.E.H. - 000134/DZP/04/2024 z dnia 3.04.2024 r.
- 11. W.M. - 000032/DSR/11/2023 z dnia 14.11.2023 r.,
000044/DJZ/11/2023 z dnia 24.11.2023 r.
- 12.N.K. - 000125/DZR/03/2024 z dnia 21.03.2024 r.
- 13.A.P. - 000120/DZR/02/2024 z dnia 19.02.2024 r.
- 14. D.A. - 000014/DZR/11/2023 z dnia 2.11.2023 r.
- 15. A.Z. - 000018/DZR/11/2023 z dnia 7.11.2023 r.
- 16.J.B. - 000071/DZR/12/2023 z dnia 11.12.2023 r.
- 17.B.R. - 000051/DZR/11/2023 z dnia 28.11.2023 r.
- 18.K.K. - 000141/DZP/04/2024 z dnia 15.04.2024 r.
- 19.P.B. - 000074/DZR/12/2023 z dnia 12.12.2023 r.
- 20.T.M. - 000054/DZR/12/2023 z dnia 5/12/2023 r.
- 21.K.W. - 000100/DJZ/01/2024 z dnia 3.01.2024 r.
- 22.M.B. - 000015/DZR/11/2023 z dnia 6.11.2023 r.
- 23.I.J. - 000113/DNSP/01/2024 z dnia 25.01.2024 r.
- 24.J.P. - 000098/DSP/01/2024 z dnia 3.01.2024 r.
- 25.K.G. - 000020/DZR/11/2023 z dnia 7.11.2023 r.
- 26.M.Ch. – 000037/DZR/11/2023 z dnia 21.11.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 43 zasiłków rodzinnych oraz 63 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka – 1,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
- samotnego wychowywania dziecka – 5,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 14,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 3,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 31,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 11,
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła - 1
- 2 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubawce w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

MGOPS w Lubawce samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str.49)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Uzasadnienia faktyczne i prawne przedmiotowych decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności.

W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z ww. artykułem w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.)

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu

z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21).

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd” (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. II SA/GI/1062/21).

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ wydając decyzje dotyczące świadczeń rodzinnych w swoich uzasadnieniach nie wskazywał stanu faktycznego i prawnego w przypadkach decyzji, które zaspokajały w całości żądanie Strony”.

(dowód: akta kontroli str.73)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących zasiłku rodzinnego wraz dodatkami, świadczenia rodzicielskiego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Ministra

Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466) zamiast obecnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przyczyną wskazywania nieaktualnego rozporządzenia w wydawanych decyzjach jest przeoczenie pracowników sporządzających decyzję.”.

(dowód: akta kontroli, str.71)

3. W sprawie nr 6 (M.S.) oraz nr 16 (J.B.) data na wnioskach składanych drogą elektroniczną, nie była zgodna z datą wpływu wniosków do Ośrodka. W sprawie nr 6 (M.S.) wniosek został złożony drogą elektroniczną w dniu 11.03.2024 r., a na wersji papierowej przybito pieczętkę z datą wpływu 13.03.2024 r. Natomiast w sprawie nr 16 (J.B.) wniosek został złożony drogą elektroniczną w dniu 28.09.2023 r., a na wersji papierowej przybito pieczętkę z datą wpływu 29.09.2023 r.

Należy stwierdzić, iż dokumentacja w wersji papierowej powinna być tożsama z dokumentacją elektroniczną. Wobec powyższego w sytuacji, gdy strona złoży wniosek w systemie Emp@tia w określonym dniu, to na dokumentach papierowych powinna widnieć ta sama data. Należy zwrócić uwagę, iż datą wpływu dokumentów w postaci elektronicznej jest moment ich pojawienia się w systemie teleinformatycznym, a więc dzień przesłania przez nadawcę.

Moduł Portalu Informacyjno-Usługowego Emp@tia udostępniany jest przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej celem umożliwienia obywatelom w obszarze

świadczeń wychowawczych, rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, karty dużej rodziny, opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz turnusów rehabilitacyjnych wysyłanie wniosków elektronicznych.

Uwzględnić także należy treść art. 61 § 3a k.p.a, z którego wynika, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony wniesione drogą elektroniczną jest dzień wprowadzenia żądania do systemu teleinformatycznego organu administracji publicznej, a nie dzień odbioru przez organ.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownicy z powodu pośpiechu oraz natłoku bieżących spraw błędnie wprowadzili datę wpływu elektronicznego wniosku do organu właściwego”.

(dowód akta kontroli str.75)

4. W skontrolowanych sprawach, w których Wnioskodawcą lub członkiem rodziny była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/. Postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności (przykładowo sprawa nr 9 (A.Sz.), że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Zgodnie z art. 77 k.p.a. fakty znane organowi z urzędu nie wymagają zbierania dodatkowych dowodów. Jednak przepis szczególny, którym jest art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadza w omawianym zakresie dodatkowe wymogi.

Zgodnie z jego treścią organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej,

z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio: informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812), obejmującej następujące dane: a) datę i rodzaj wydanego orzeczenia, b) wskazania, o których mowa w art. 6b ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, c) datę powstania niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, d) datę złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności, e) okres, na jaki zostało wydane orzeczenie, w związku z tym, weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMoON/ ma charakter obligatoryjny.

Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMoON nie musi być potwierdzona wydrukiem. W aktach sprawy, zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 k.p.a, można dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji. Natomiast wskazanie osoby oraz daty przeprowadzonego sprawdzenia pozwala zapewnić zgodność dokumentów elektronicznych z dokumentami papierowymi oraz stwierdzić, iż czynności dokonano w trakcie prowadzonego postępowania, a nie np. po jego zakończeniu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie weryfikuje w systemie Eksmoon osób, które do wniosku dołączają orzeczenia o niepełnosprawności, bo weryfikuje w systemie Eksmoon osoby, których orzeczenia budzą wątpliwości”.

(dowód akta kontroli str.79)

5. W sprawie nr 5 (P.Ś.) w postępowaniu do decyzji znak 000058/DZR/12/2023 z dnia 5.12.2023 r. oraz w sprawie nr 19 (P.B.) w postępowaniu do decyzji znak 000074/DZR/12/2023 z dnia 12.12.2023 r., ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym.

Zgodnie z art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji

niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ omyłkowo nie dokonał weryfikacji drogą elektroniczną informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie społeczne, rentowe i wypadkowe”.

(dowód akta kontroli str.77)

6. W podstawach prawnych wszystkich skontrolowanych decyzji przywoływano art. 108 k.p.a., a nie przywoływano art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym, decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne. Przepis ten dotyczy istotnych dla postępowania rozwiązań takich jak nadanie rozstrzygnięciu rygoru natychmiastowej wykonalności. Umożliwia on niezwłoczną realizację decyzji administracyjnej w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych i jako przepis szczególny ustawy o świadczeniach rodzinnych (lex specialis) ma pierwszeństwo przed ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 w sprawach nieuregulowanych w ustawie o świadczeniach rodzinnych stosuje się przepisy k.p.a. Kodeks postępowania administracyjnego, zgodnie z zapisem ustawy, stosuje się jedynie w sprawach nieuregulowanych. Nadanie przez organ decyzji o przyznaniu świadczenia rygoru natychmiastowej wykonalności oznacza więc, że decyzja ta – pomimo braku przymiotu ostateczności – podlega wykonaniu i organ nie musi czekać z wypłatą przyznanego świadczenia do czasu jej uostatecznienia.

Analogicznie jak w opisanych pkt 1 i 2 zastosowanie ma tu art. 107 § 1 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przyczyną niewskazywania w podstawie prawnej art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych jest przeoczenie tego artykułu przez pracowników przygotowujących projekt podstawy prawnej w systemie”.

(dowód akta kontroli str.81)

7. W sprawie nr 13 (A.P.) Organ nieprawidłowo ustalił dochód rodziny uprawniający do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Jak wynika z akt do dochodu rodziny nie wliczono otrzymanej w 2022 r. kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko w kwocie 7626,23 zł za rok 2021. Dochód roczny rodziny po doliczeniu tej kwoty wyniósł 10 352,81 zł, a nie jak wskazano w aktach sprawy 2 726,58 zł. Tym samym miesięczny dochód rodziny na podstawie dochodu z roku 2022 wyniósł 862,73 zł (a nie jak wskazano 227,22 zł), co w przeliczeniu na osobę wynosi 287,58 zł, a nie jak ustalił Organ 75,74 zł.

Zgodnie z art. 3 pkt1 lit a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód stanowią inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych . Jak wynika z art. 3 pkt 1 lit c tiret 29 dochód stanowią kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8 – 10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. W myśl art. 3 pkt 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód rodziny oznacza sumę dochodów członków rodziny. Dochód członka rodziny oznacza przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4-4c.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Błędne wyliczenie dochodu u Pani A.P. spowodowane było niedopatrzaniem pracownika wynikającego z braku doliczenia dochodu ulgi prorodzinnej. Po doliczeniu kwoty ulgi prorodzinnej rodzina nadal się kwalifikuje do świadczeń. Błąd nie miał wpływu na prawo do świadczeń”.

(dowód akta kontroli str.83)

8. W sprawie nr 15 (A.Z.) Organ nieprawidłowo ustalił dochód rodziny uprawniający do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Ustalając dochód członka rodziny Pani S.Z. Organ od dochodu nie odjął kwoty składki zdrowotnej z tytułu praktyk uczniowskich, a tym samym błędnie ustalił łączny dochód ww. osoby.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. W myśl art. 3 pkt 2 i 2a ww. ustawy

dochód rodziny oznacza sumę dochodów członków rodziny. Dochód członka rodziny oznacza przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust.4-4c.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Błędne obliczenia dochodu u Pani S.Z. wynikały z niedopatrzenia pracownika. Kwota ze składek ZUS powinna być odjęta od dochodu, który Pani S. kontynuuje, a został on omyłkowo ominięty i nieodjęta od dochodu”.

(dowód akta kontroli str.85)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce, w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 19 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 3 przekazanych spraw

1. R.M.

2. E.U.

3. N.K.

W skontrolowanych sprawach Strony informowały w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego. z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2023/2024 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 51 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 32 rodziny.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli wypłacono 360 świadczeń na łączną kwotę 152 600,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 328 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 16 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 16 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 36 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 1 decyzję odmowną. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 12 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.N.M. – 000015/DFA/09/2023 z dnia 29.09.2023 r.

2.A.K. – 000029/DFA/10/2023 z dnia 18.10.2023 r.

3.A.G. – 000026/DFA/10/2023 z dnia 16.10.2023 r.

4.I.K. – 000017/DFA/10/2023 z dnia 2.10.2023 r.

5.JM.T. – 000012/DFA/09/2023 z dnia 27.09.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu

świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. 2017 r., poz. 1467) zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Wśród nich znajduje się podstawa prawna decyzji administracyjnej, która musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Przyczyną wskazywania nieaktualnego rozporządzenia w wydawanych decyzjach jest przeoczenie pracowników sporządzających decyzję.”.

(dowód: akta kontroli, str.87)

4. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 w Gminie Lubawka zarejestrowanych było 136 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.10.2023 r.	Liczba narastająco - stan na 20.05.2024 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 20.05.2024 r.)	136
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	12
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	14
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	14
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	4
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	4
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0

12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	0
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o bezczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	152
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	12

(dowód: akta kontroli, str.61)

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. KBIG
2. Infomonitor
3. KRD
4. ERIF

(dowód: akta kontroli, str.65)

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji,

o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ nie było zapotrzebowania dotyczącego roszczeń alimentacyjnych”.

(dowód: akta kontroli, str.67)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych:

1. D.B., 2. T.K., 3. P.C., 4. A.S., 5. P.M.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubawce do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Kierownik Ośrodka wyjaśniła:

„Organ w chwili obecnej nie realizuje obowiązku wynikającego z art. 8 a ust. 1 pkt 2 o zamieszczaniu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji o których mowa w art. 8 ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych ponieważ, nadal oczekujemy na zmianę funkcjonalności importu danych dłużników z programów dziedzinowych tj. program dotyczący Funduszu Alimentacyjnego do Programu SIGNITY, na którym Ośrodek pracuje.”

(dowód: akta kontroli, str.69)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na

podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w związku z trwającym nowym okresem zasiłkowym oraz dużą ilością rozpatrywanych wniosków przeoczył usunięcie z gotowego wydruku w systemie w zawiadomieniach o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, treści dotyczącej zobowiązania dłużnika alimentacyjnego z tytułu należności wierzyciela alimentacyjnego”.

(dowód akta sprawy str.89)

W odniesieniu do opisanej nieprawidłowości stwierdzić należy, że osoby sporządzające pisma, powinny dbać o to, aby były one sporządzone prawidłowo i zawierały dane zgodne ze stanem faktycznym, mające odzwierciedlenie w pozostającej w dyspozycji organu dokumentacji w oparciu, o którą organ podejmuje działania i prowadzi postępowanie administracyjne. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę, aby zawierały rzetelne dane, które nie będą powodowały nieudolności i wprowadzały innych uczestników postępowania w błąd. Brak należytego sporządzenia pisma pozostaje w sprzeczności z określoną w art. 9 k.p.a. zasadą obowiązku informowania stron.

Zgodnie z regulacją zawartą w przywołanym przepisie prawa organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznanego prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

3. W skontrolowanych sprawach nr 2 (T.K.), nr 3 (P.C) organ kierując wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika nie wskazał informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa

i obowiązku ich zwrotu.

Zgodnie z dyspozycją art. 27 ust. 7a organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułów o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2, tj.:

- należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy,
- należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w związku z trwającym nowym okresem zasiłkowym oraz dużą ilością rozpatrywanych wniosków przeoczył wskazania stanu zadłużenia dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa”.

(dowód: akta kontroli, str.91)

4. We wszystkich skontrolowanych sprawach Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k. zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. z naruszeniem art. 35 k.p.a. (np. w sprawie nr 1 D.B. decyzja przyznająca świadczenia została wydana 29.09.2023 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 12.02.2024 r., w sprawie 2 T.K. decyzja przyznająca została wydana 16.10.2023 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 8.02.2024 r., w sprawie nr 3 P.C. decyzja przyznająca wydana została 18.10.2023 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 26.02.2024 r., w sprawie nr 4 A.S. decyzja przyznająca wydana została 27.09.2023 r., a zawiadomienie do prokuratury dopiero 22.02.2024 r.).

Zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Natomiast w myśl art. 209 § 1 k.k. kto uchylił się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo

innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Organy administracji publicznej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie zachował terminu dotyczącego zawiadomienia do prokuratury z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. w związku z dużą ilością rozpatrywanych spraw bieżących”.

(dowód akta kontroli str.93)

5. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej w dacie wydania decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączanie do egzekucji komorniczej Organ dołączał komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w art. 27 ust. 8 nakazuje, aby do wniosków o przyłączenie do egzekucji komorniczej organ dołączał ostateczną decyzję przyznającą świadczenie. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a., zgodnie z którym ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ sporządza wnioski o przyłączenie do komornika w dniu wydania decyzji zgodnie z ustawieniami systemu (data jest taka sama), jednakże dokument wysyłany jest do komornika w momencie gdy decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną staje się ostateczna. Potwierdzeniem jest stempel pocztowy w książce nadawczej”.

(dowód akta kontroli str.95)

W aktach sprawy brak adnotacji na wnioskach przesyłanych do komornika ze wskazaniem daty wysłania.

6. W sprawie nr 5 (P.M.) Organ w dniu 15.02.2024 r. przeprowadził z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny, z którego wynikało, że dłużnik jest osobą bezrobotną zarejestrowaną w PUP. Wniosek o aktywizację dłużnika alimentacyjnego został sporządzony dopiero 26.04.2024 r., a więc z naruszeniem terminów art. 35 k.p.a.

Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.

Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się być kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ nie zachował terminu dotyczącego aktywizacji zawodowej dłużnika w związku z dużą ilością rozpatrywanych spraw bieżących”.

(dowód akta kontroli str.97)

7. W sprawach nr 2 (T.K.), nr 3 (P.C.), i nr 4 (A.S.) Organ nie podjął działań zmierzających do ustalenia miejsca pobytu dłużnika, a tym samym do ustalenia organu właściwego dłużnika.

W sprawie nr 2 (T.K.) Organ przyznał osobie uprawnionej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 16.10.2023 r. W dniu 29.02.2024 r. Organ otrzymał pismo z OPS w Zakopanem w odpowiedzi na wniosek o podjęcie działań. Z uzyskanych informacji wynika, że dłużnik nie mieszka na terenie gminy Zakopane, zatem nie są organem właściwym dłużnika. Do dnia kontroli Organ nie wystąpił do komornika sądowego z wnioskiem o ustalenie miejsca pobytu dłużnika. Organ dopiero w dniu 6.05.2024 r. sporządził wnioski na policję i do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej zmierzające do ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika.

W sprawie nr 3 (P.C.) Organ przyznał osobie uprawnionej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 18.10.2023 r. W dniu 13.02.2024 r. Organ otrzymał pismo z OPS Polkowice w odpowiedzi na wniosek o podjęcie działań. Z uzyskanych informacji wynika, że dłużnik nie mieszka na terenie gminy Polkowice. Organ nie wystąpił do komornika o ustalenie adresu.

W sprawie nr 4 (A.S.) Organ przyznał osobie uprawnionej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 27.09.2023 r. W dniu 28.09.2023 r. wezwano dłużnika do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego. Z ustaleń wynika, że dłużnik nie mieszka pod wskazanym adresem. Organ do dnia kontroli nie sporządził wniosku do komornika sądowego o ustalenie miejsca zamieszkania.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów precyzyjnie wyjaśnia pojęcie organu właściwego dłużnika i oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Tym samym niezmiernie istotny jest fakt ustalenia faktycznego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego w celu ustalenia właściwości Organu. Ww. ustawa nie definiuje „miejsca zamieszkania”, co oznacza, że należy je rozumieć zgodnie z ogólną definicją tego terminu, zawartą w przepisach Kodeksu cywilnego (postanowienie NSA z dnia 21.02.2007 r. sygn.

akt I OW 75/06). Zgodnie z art. 25 Kodeksu cywilnego miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Komornik jako organ egzekucyjny przeprowadza dochodzenie celem ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania. W celu ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego organ poza wystąpieniem do organu prowadzącego egzekucję z zapytaniem o miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego mógł w okresie objętym kontrolą wystąpić do Krajowego Rejestru Skazanych w celu ustalenia, czy dłużnik alimentacyjny nie przebywa w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. Ponadto Organ może pozyskać dane z rejestru PESEL. Powyższe uchybienie powstało wskutek braku podejmowania przez Organ działań związanych z ustaleniem miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego, a tym samym ustalenia organu właściwego dłużnika.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 2 (T.K.) wyjaśnił:

„Adres zamieszkania dłużnika wskazany przez komornika jest nieaktualny, w związku z tym ustalono, że ponowne pismo do Komornika o ustalenie adresu jest zbędne i nie zostało ponownie sporządzone”.

(dowód akta kontroli str.99)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 3 (P.C.) wyjaśnił:

„Adres zamieszkiwania dłużnika alimentacyjnego wskazany przez Komornika jest nieaktualny w związku z tym ustalono, że ponowne pismo do Komornika o ustalenie adresu jest zbędne i wysłano pismo na Policję z wnioskiem o udostępnienie danych osobowych dotyczących ustalenia aktualnego adresu dłużnika alimentacyjnego”.

(dowód akta kontroli str.101)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 4 (A.S.) wyjaśnił:

„Pracownik zajmujący się sprawą przeoczył i nie sporządził wniosku o ustalenie miejsca zamieszkania do komornika”.

(dowód akta kontroli str.103)

W nawiązaniu do przedstawionych wyjaśnień należy zauważyć, że zgodnie z art. 1086 k.p.c. komornik obowiązany jest z urzędu przeprowadzić dochodzenie w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika oraz jego miejsca zamieszkania. Jeżeli środki te okażą się bezskuteczne, organy Policji przeprowadzą na wniosek komornika czynności w celu ustalenia miejsca zamieszkania i miejsca pracy dłużnika.

Dochodzenie to powinno być przeprowadzone okresowo w odstępach nie dłuższych niż 6 miesięcy. Warto zwrócić uwagę na art. 3 ust. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w myśl, którego organ prowadzący egzekucję jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

W odniesieniu do opisanej powyżej nieprawidłowości stwierdzić należy, że zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w sprawach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy k.p.a. Analogicznie, jak w pkt 3 organy administracji publicznej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 20.05.2024 r. do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubawce wpłynęło 6 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 6 osobom. Ośrodek wydał 4 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia. W 2 przypadkach decyzję administracyjną wydał Wojewoda Dolnośląski. Od treści wydanych decyzji Strony nie wniosły odwołania do organu II instancji. Żaden wniosek nie został pozostawiony bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych w nim zawartych lub z niedostarczania brakujących dokumentów.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. D.M – 000107/DJS/02/2023 z dnia 16.02.2023 r.

2. A.M. - 000376/DJS/11/2022 z dnia 29.11.2022 r.

3. K.K. – 000361/DJS/03/2019 z dnia 22.03.2019 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo (za wyjątkiem sprawy

nr 2 (A.M.). Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie (za wyjątkiem sprawy nr 2 A.M), a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuję:

1. W sprawie nr 2 (A.M.) w dniu 12.10.2022 r. do Organu wpłynął wniosek od Pani A.M. o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia „Za życiem”. Organ w dniu 29.11.2022 r. wydał decyzję w przedmiotowej sprawie nr 000376/DJS/11/2022, a więc z naruszeniem terminów pokreślonych w art. 35 k.p.a. W aktach sprawy brak jest zawiadomienia do strony, w którym Organ poinformowałby o niezakończaniu sprawy w terminie, o przyczynach zwłoki, wskazując nowy termin zakończenia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

Zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa, tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów zakończenia spraw określonych w art. 35 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są zakończyć sprawę bez zbędnej zwłoki (§ 1), a zakończenie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do zakończenia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej zakończenia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończania sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zakończenia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ przeoczył termin wydania decyzji i naruszył termin określony w art. 35 k.p.a. z uwagi na natłok innych obowiązków”.

(dowód akta kontroli str.105)

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych,
2. przywoływanie w podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieaktualnych rozporządzeń,
3. błędne dokumentowanie wpływu do organu właściwego wniosków złożonych elektronicznie,
4. brak weryfikacji orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wnioskodawców lub członków ich rodzin w systemie Eksmoon,
5. brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
6. sporządzanie decyzji przyznających świadczenia bez wskazania w podstawie prawnej art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych,
7. błędnie ustalony dochód rodziny w sprawie o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przez niedoliczenie do dochodu kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko,
8. błędnie wyliczony dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami poprzez nieodjęcie składki zdrowotnej od dochodu członka rodziny,
9. brak zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych,
10. nierzetelne sporządzanie informacji do dłużników alimentacyjnych o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej,
11. nierzetelne sporządzanie wniosków o podjęcie działań wraz z informacją o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej kierowanych do organu właściwego dłużnika,
12. nieterminowe podejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
13. sporządzenie wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed ustatkowaniem się decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

14. brak działań zmierzających do ustalenia miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, a tym samym do ustalenia organu właściwego dłużnika,
15. nieterminowe wydanie decyzji dot. jednorazowego świadczenia „Za życiem”.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. W uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia 4000 „Za życiem” zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, które legły u podstaw wydania ww. decyzji.
Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572)
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego aktualne rozporządzenia.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Zapewniać zgodność w datach złożenia wniosków drogą elektroniczną z datą widniejącą na pieczęci wpływu. Niezachowanie szczególnej staranności w opisie dokumentacji może skutkować przekroczeniem określonego w ustawie terminu na rozpatrzenie sprawy.
Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Weryfikować wnioskodawców oraz członków ich rodzin legitymujących się orzeczeniami o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.
Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.) oraz art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).
Termin wykonania: na bieżąco.

5. Weryfikować wnioskodawców ubiegających się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego za pośrednictwem Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe wypadkowe oraz chorobowe.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 323).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych przywoływać art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Podstawa prawna: art. 32 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323) oraz art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Prawidłowo wyliczać dochody rodziny. Do dochodu rodziny doliczać kwoty z tytułu niewykorzystanej ulgi prorodzinnej na dziecko.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit c, art. 3 pkt 1 lit c tiret 29 i art. 3 pkt 2 i 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323)

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Prawidłowo wyliczać dochody rodziny. Ustalając dochody członka rodziny od dochodów odejmować składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit a, i art. 3 pkt 2 i 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 323)

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Podstawa prawna: art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909), art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)

Termin wykonania: na bieżąco.

10. W zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie wskazywać stanu zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

11. We wniosku do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, wskazywać informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa

i obowiązku ich zwrotu.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7a w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmować z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego sporządzać po ustatecznieniu się decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,

Podstawa prawna: art. 27 ust. 3 a w zw. z art. 27 ust. 8 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin realizacji: na bieżąco.

14. Podejmować działania zmierzające do ustalenia miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego, a tym samym do ustalenia organu właściwego dłużnika

Podstawa prawna: art. 2 pkt 9 oraz art. 25 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin realizacji: na bieżąco.

15. Decyzje dotyczące jednorazowego świadczenia „Za życiem” sporządzać z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta i Gminy Lubawka, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Lubawka
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
E. Zygmont
Ewelina Zygmont